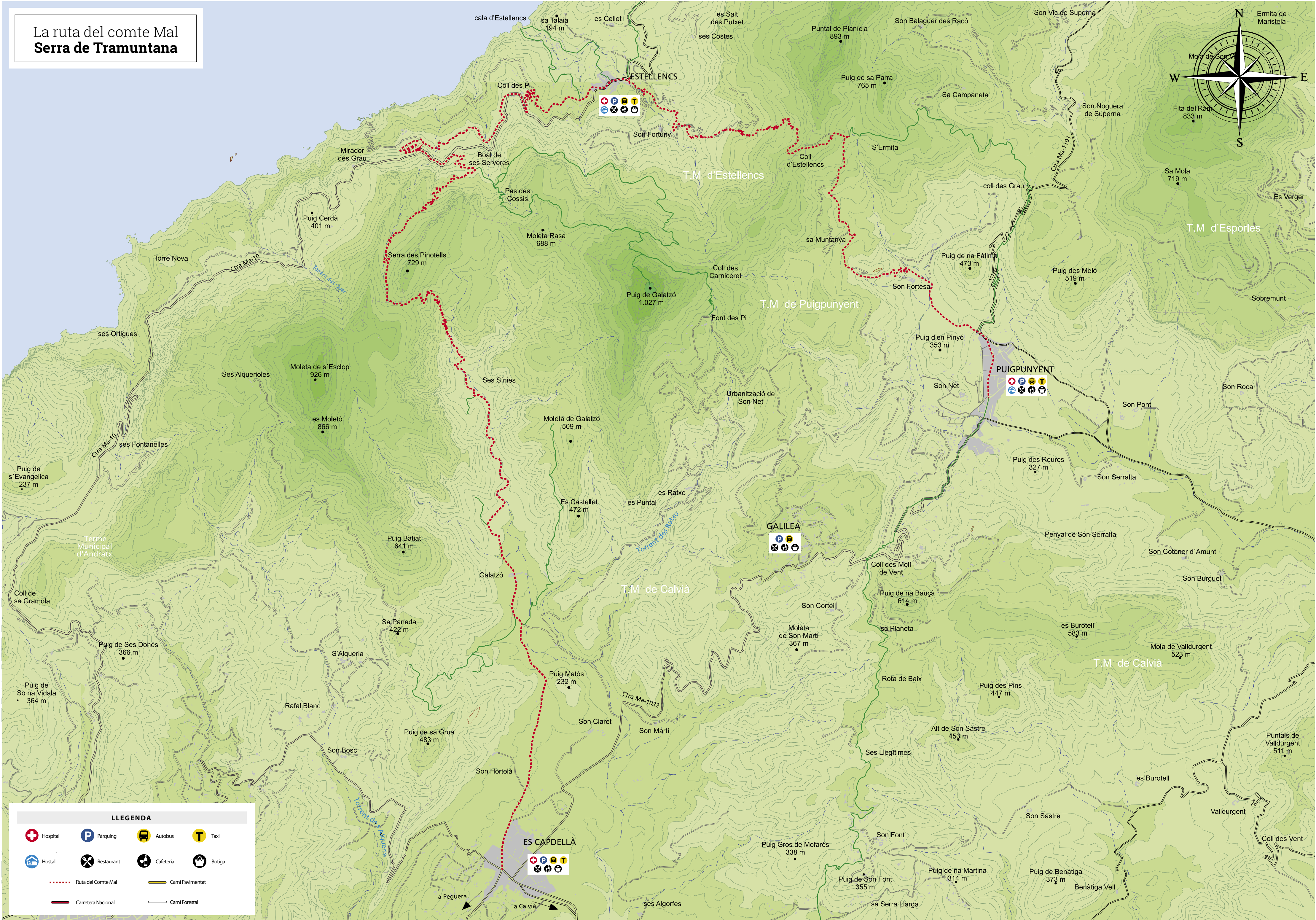
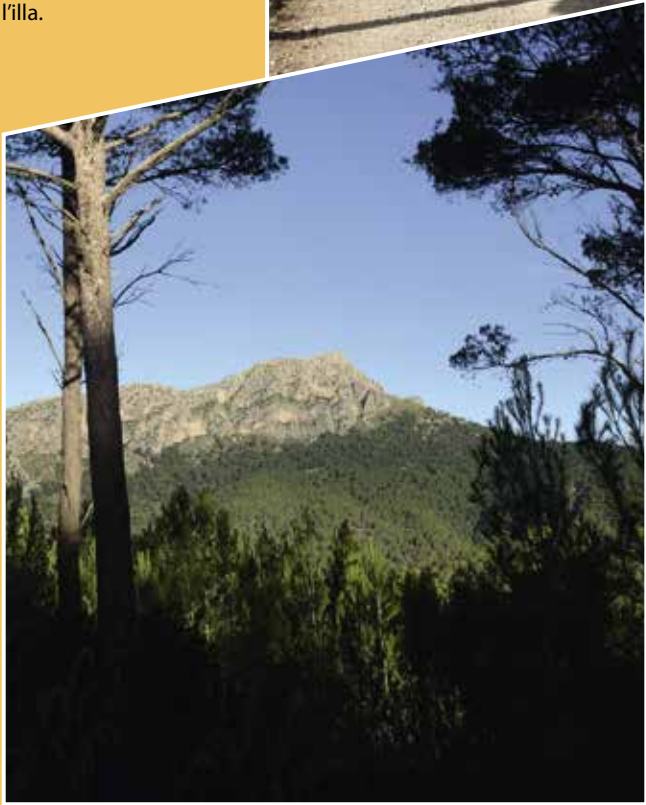

La ruta del comte Mal Serra de Tramuntana

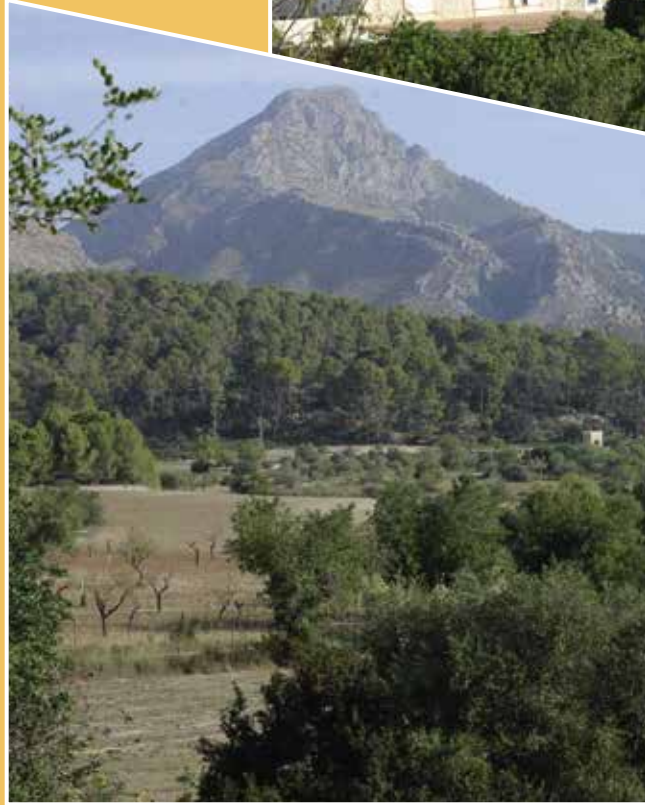
Galatzó

El Galatzó és una muntanya amb una geologia imponent; una flora i fauna diverses, i una història que es remunta als primers pobladors de Mallorca. També és l'escenari d'una de les llegendes més interessants de l'illa: la llegenda del comte Mal. Darrere la llegenda, hi ha la història d'un temps fosc. En el segle xvii, a tota la Mediterrània es va intensificar una lluita fratricida entre cases, llinatges, famílies i clans. A Mallorca, es produí un enfrontament entre les famílies més poderoses pel control econòmic i social, conflicte en el qual es recorregué a la violència. D'aquest context històric, n'han sobreviscut escenaris, personatges i fets en la memòria col·lectiva de l'illa.

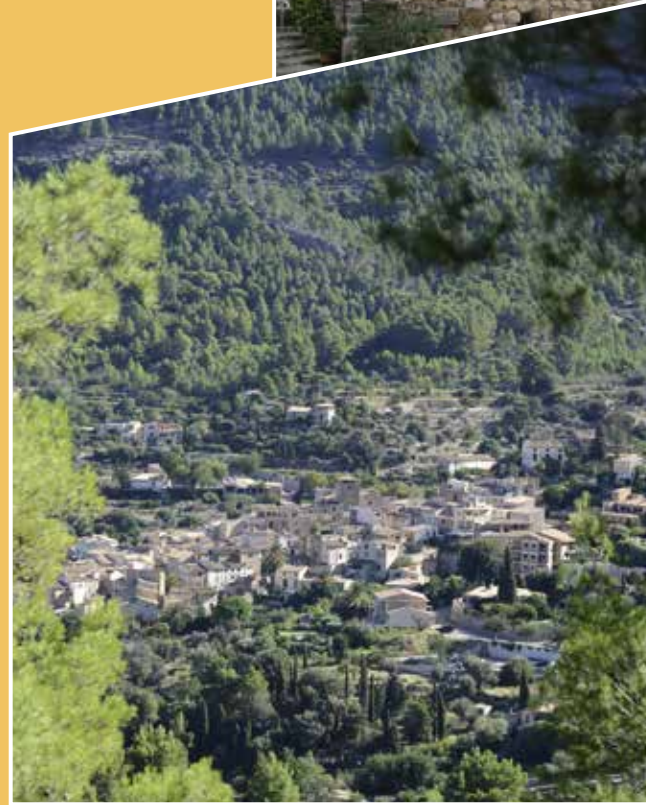
Es Capdellà

Es Capdellà, al terme de Calvià, forma part de les terres del ponent de Mallorca, també dites del Pariatge, perquè històricament el seu govern era compartit entre els reis de Mallorca i el bisbe de Barcelona. Al cim del Galatzó hi conflueixen els termes de Calvià, Estellencs i Puigpunyent i les possessions respectives de Galatzó, Son Fortuny i Son Net. Aquest fet és sempre ben present en la percepció popular d'aquesta muntanya. El Galatzó s'incorpora en la percepció moderna del paisatge de la mà de la llegenda, més que no de la descripció paisatgística dels viatgers romàntics.

Estellencs

Estellencs és un petit municipi d'uns 400 habitants que s'aixeca sobre un conjunt de marjades que guaiten damunt la mar. En sobresurt el campanar de l'església de Sant Joan Baptista, del segle xvii, que es va construir sobre l'antiga torre de defensa, del segle xvi. La carretera que va d'Andratx a Banyalbufar divideix el poble. A la part de dalt, hi ha s'Arraval, amb carrers costeruts, escales i empedrats. Cap avall queda l'altra meitat del poble, amb el camí de la cala i el port d'Estellencs.

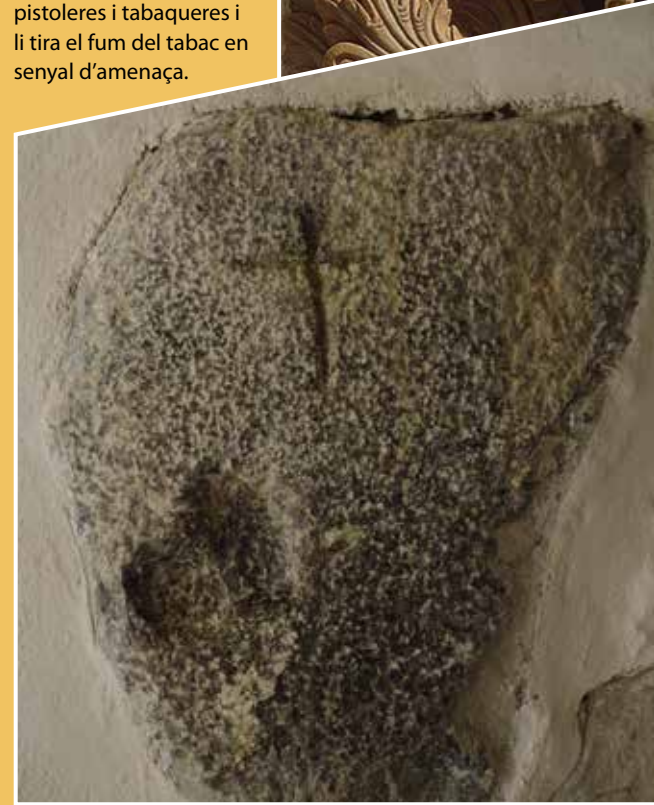
Puigpunyent

Té tres petits nuclis de població: Puigpunyent, Galilea i Son Serralta. Galilea, al peu del Galatzó, és un llogaret típic i de grans pintors —Àngela Von Neumann i John Ulbricht, entre d'altres. Conté l'única casa de neu conservada dins un poble. El Galatzó, de silueta inconfusible, amb el puig punxent, dona nom al municipi. Puigpunyent té possessions de gran anomenada, com Son Net, convertida en un hotel de luxe, i un torrent que travessa el poble i l'omple de remors i d'arbres de ribera: pollancre, oms, fleixos i plataners.

El Comte Mal

El comte Mal va quedar orfe molt jove. El seu pare, el primer comte de Formiguera, va morir quan ell encara era innocent. Li va deixar una de les fortunes més importants de Mallorca, però també plets, desavinences, lluites, enemics i litigis amb el poble de Santa Margalida. El comte Mal creu en la seva pròpia justícia, que administra pel seu compte. Antoni Comelles, enemic del comte, el persegueix, el vol matar. Quan va de caça, s'ha de protegir amb la seva colla de bandolers, ha de prendre camins improvisats i ha d'entrar per la porta falsa del corral. La comtessa tampoc no està segura. Un horabaixa que passeja amb els seus criats, la colla d'en Comelles la fa passar entre la filera de bandolers armats amb pistoleres i tabaqueres i li tira el fum del tabac en senyal d'amenaça.

Project co-financed by the European Regional Development Fund

Impleta a Entornempenç PM 1542-2019

Departament de Sostenibilitat i Medi Ambient
Telf: (+34) 971 173 700
pedraenscescendensrsm@conselldemallorca.net
https://caminsdepedita.conselldemallorca.net

Consell de Mallorca

Elis cova'tages **Emblematic** són nou itineraris de turisme experiencial que s'endinsen a l'interior de les muntanyes, on els visitants tendran l'oportunitat d'explorar-ne les singularitats i de descobrir les activitats que s'hi ofereixen. A cada cova'tage, **natura i cultura** s'uneixen i transmeten el caràcter emblemàtic del territori, per proposar al visitant una experiència única.

El «Cançoner popular de Mallorca»

Tant Rafel Ginard com Andreu Ferrer varen recollir a Mallorca la cançó popular del comte Arnau, que prové de Catalunya i que es mescla amb les llegendes del comte Mal. Expliquen que les pageses solen cantar aquesta cançó feinejant, o collint oliva, responent-se l'una a l'altra en forma de diàleg. Diuen, com qui resa, la tornada «Mare de Deu, ajudau». Heus aquí un fragment de la cançó:

—*Que vetlau tota soleta, muller lleal? (bis)*

—*Jo no vetl tota soleta, mon comte Arnau.*

Jo no vetl tota soleta, ai Deu, aidau,

Mare de Deu, ajudau.

Alzinar

L'alzinar és la comunitat forestal més emblemàtica de les Balears. Es caracteritza per ser un bosc ombrívol i humit a causa de l'espessor i la densitat de les capçades de les alzines (*Quercus ilex*), que limiten l'entrada de llum. Aquestes condicions de frescor i humitat, fins i tot a l'estiu, condicionen les plantes que hi viuen. Entre aquestes plantes s'hi poden trobar el pa porcí (*Cyclamen balearicum*), l'arboçera (*Arbutus unedo*), el marfull (*Viburnum tinus*) i una gran varietat de molses, fongs i líquens.

Sitja

Diu Teofrast que els millors carbons es fan de les fustes més compactes, com l'alzina, el roure i l'arboçera. Els millors carbons provenen d'arbres que estan en ple vigor i convenientment exsecallats. El carbó s'empra per fondre els metalls a les mines de ferro, a les de plata i a les ferreries. Els carboners trien les soques més dretes perquè així poden apilar-les de forma més compacta i convenient per al carboneig. Quan ja han bessonat l'ull de la sitja, li prenen foc i piquen els costats amb un burjó o bessonador.

Malvasia

La vinya arribà a tenir un gran prestigi gràcies a l'elaboració del vi de malvasia, que s'exportava arreu d'Europa. Avui en dia se n'ha recuperat el conreu i el famós Malvasia de Banyalbufar i Estellencs és una de les perles del vi de la terra Serra de Tramuntana - Costa Nord. L'horta donà altres productes de renom, com la tomàtiga de ramellet, que s'exportava a Barcelona. En els anys vint i trenta del segle passat, l'horta i la vinya varen procurar una gran prosperitat econòmica a aquests pobles de la Serra fins a la Guerra Civil.

Jaciments prehistòrics

Des dels primers assentaments del bronze navetiforme (1700-1100/1000 aC) —ses Sinies, cova d'en Batiat i puig de Caragol—, l'accés i el control de les fonts d'aigua permanent són determinants en la configuració del paisatge. La distribució dels assentaments s'organitza al costat del torrent del Galatzó, que actuaria com a via de comunicació principal. Els jaciments talaiòtics (1000/900-123 aC) i posttalaiòtics (s'Argolla i puig de Caragol) se situen a la plana i als turons que l'envolten i permeten un bon control del territori.

Departament de Sostenibilitat i Medi Ambient
Consell de Mallorca

La ruta del comte Mal

Serra de Tramuntana